

Hyvien mittauskäytäntöjen edistäminen

Puumarkkinatyöryhmä 21.11.2017

(käsitelty puutavaranmittauksen neuvottelukunnassa 16.11.2017)

Hyvät mittauskäytännöt -työryhmä

- Puutavaranmittauksen neuvottelukunta päätti sisäisen työryhmän asettamisesta 13.12.2016.
- Työryhmä
 - Simo Jaakkola, Koneyrittäjien liitto ry
 - Aarne Lehtosaari, JPJ-Wood Oy (PMNK:n 15.3.2017 kokouksen jälkeen)
 - Jari Lindblad, Luonnonvarakeskus
 - Pauli Rintala, MTK ry (Lauri Tapio 15.11.2017)
 - Timo Saarentaus, Metsä Group
- Työryhmä on kokoontunut neljä kertaa
 - 6.2.2017; 3.5.2017; 22.8.2017; 15.11.2017

Työryhmän tunnistamat ja käsittelemät kehittämisasiat 1

HAKKUUKONEMITTAUKSEN OMAVALVONNAN TOTEUTUS

- Säädökset ja ohjeet
 - MMM:n asetus: otantarunkoja käyttöviikoittain, min. 1 runko/2 käyttöpäivää
 - Metsätehon ja Koneyrittäjien ohje säädösten toteuttamiseksi käytännössä
- Tapion lakievaluoinnissa esille noussut asia (erityisesti satunnaisrunkojen mittaus)
 - Menettelyä kritisoidaan, luottamus menettelyyn ja sen pätevyyteen heikko
 - Tarkkoja syitä ei tiedetä; voivat liittyä säädöksiin, ohjeistukseen, soveltamiseen, tekniikkaan, motivaatioon, jne.
- Työryhmän esitys: *Selvitys hakkuukonemittauksen omavalvonnasta*
 - Ohjeistuksen nykytilanne; variaatiot, eroavuudet, riittävyys
 - Tunnusluvut toteumasta; satunnaisrunkojen valintatiheys, viikko- ja kk-tasolla mitattavien runkojen määrä, jne.
 - Haastattelut
 - Arvio siitä, vastaako käytäntö 1) toimijakohtaisia ohjeita 2) mittauslaissa tarkoitettua toimintatapaa
 - Selvityksen rahoitus ei vielä ole järjestynyt

Työryhmän tunnistamat ja käsittelemät kehittämisasiat 2

HAKKUUKONEMITTAUKSEN OMAVALVONTATIETOJEN MENETTELY

- Asia liittyy osaltaan mittauslain 17§ 2 mom. tulkintaan
 - *Mittausosapuolilla on oikeus tutustua mittausmenettelyyn ja mitattavan puutavaraerän mittaustulokseen vaikuttaviin valvontaa koskeviin tuloksiin...*
- Työryhmä näki edellytykset yhtenäisen omavalvontaraportin edistämiseksi
 - Tarve: omavalvonnan toteuttamisen todentaminen, tulosten ja tehtyjen toimenpiteiden todentaminen, jne.
- Kotimaisen StanFord –työryhmän suositus (*Hakkuukoneen mittaustarkkuuden seurannan raportointi 19.10.2009, viimeiset muutokset 2015*)
- Työryhmän esitys
 - Työryhmän käsityksen mukaan em. suositus pitää (lähes) sisällään eri käyttäjäryhmien kannalta tarpeelliset tiedot. Myös osin tarpeetonta tietoa mukana.
 - On vaikutettava siihen, että konevalmistajat toteuttavat suosituksen mukaisen omavalvontaraportin

Työryhmän tunnistamat ja käsittelemät kehittämisasiat 3

TIEDON JAKAMINEN MITTAUSLAIN TULKINNOISTA JA MITTAUKSEN HYVISTÄ KÄYTÄNNÖISTÄ

- Viralliset mittaajat
 - Tehdasmittauksen valvonta; valituskelpoiset hallintopäätökset tehdasmittausasioissa → mittauksen oikeuskäytäntöä
- Puutavaranmittauksen neuvottelukunta
 - Ei käytä julkista valtaa, mutta voisi olla merkittävä ohjausvallan käyttäjä
 - Mahdollisuus edistää hyviä mittauskäytäntöjä suosituksilla tai vast.
- Työryhmä näki ongelmana, että virallisen mittaajan linjaukset tai mittauslain tulkinnat (tehdasmittausasiat) eivät ole yleisessä tai toimijoiden tiedossa
- Työryhmän esitys:
 - Tiedon jakaminen Luken sivustolla (MetINFO tai vastaava)
 - Puutavaranmittauksen neuvottelukunnan suositukset
 - Virallisen mittaajan linjaukset
 - Huom: Virallisen mittaajan toimivaltaan kuuluu ratkaista ja antaa päätöksiä yksittäistapauksista. Virallinen mittaaja siis ei voi antaa esim. kaikkia tehdasmittaajia koskevaa päätöstä.

Työryhmän tunnistamia kehittämistarpeita 1

MITTAUSMENETELMIEN KEHITTÄMISEEN LIITTYVIÄ AIHEITA

Otsikko 1	Otsikko 2	Toteutettavuus	Tärkeys	Toteutuminen päätöksestä
Energiapuun painomittauksen yleiset muuntoluvut l. tuoretiheysluvat	Latvusmassan kosteusmallit, palstamallit	Kosteusmallit (1. sukupolvi) lausunnoilla	+++	0-2 v.
	Energiapuutavaralajien lähi- ja kaukokuljetukseen soveltuvat mallit	- Kynnyksenä tutkimusrahoitus - Hyödyt tarvittaviin panoksiin nähden?	+++	2-5 v.
Kuitupuun paino-otantamittaus	Menetelmän rakenteen kehittäminen; tehdaskohtaisesta aluekohtaiseen otantaan	- Edellyttää sekä menetelmätutkimusta että järjestelmävalmiutta - Kynnyksenä tutkimus- ja kehittämisrahoitus	+++	0-2 v.
	Mahdollisuus hyödyntää tehtaiden paino-otannan tuoretiheyslukuja taulukoiden sijaan kuormainvaakamittauksessa	- Edellyttää aluekohtaisen otantaa (edellinen kohta)	++	2-5 v.

Työryhmän tunnistamia kehittämistarpeita 2

MITTAUKSEN TOTEUTTAMISEEN LIITTYVIÄ AIHEITA 1

Otsikko 1	Otsikko 2	Toteutettavuus	Tärkeys	Toteutuminen päätöksestä
Hyvät mittauskäytännöt painoon perustuvissa mittausmenetelmissä	Paino-otantamittaus, esim. otosten poistaminen, poikkeavien havaintojen käsittely	- PMNK:n suositus	++	0-2 v.
	Vaakojen tarkastaminen, testipunnuksiin liittyvät suositukset	- PMNK:n suositus	++	0-2 v.
	Kuormainvaakamittaus	- Olemassa Metsätehon suositus, laajennus PMNK:n suositukseksi	+	0-2 v.
Hyvät mittauskäytännöt tukkimittari-mittauksessa	Tarkastusmittauksen toteutus	- PMNK:n suositus mittaussuunnasta	++	OK
	Tyvisylinteri	- PMNK:n suositus	+++	OK
	Läpimitan mittaaminen tilavuuden ja laadun määrittämisessä	- PMNK:n suositus	+++	0-2 v.

Työryhmän tunnistamia kehittämistarpeita 3

MITTAUKSEN TOTEUTTAMISEEN LIITTYVIÄ AIHEITA 2

Otsikko 1	Otsikko 2	Toteutettavuus	Tärkeys	Toteutuminen päätöksestä
Laadun mittaus	Toimintatavan määrittäminen tukkiröntgenillä tehtävän laadun mittauksen valvontaan (oma ja ulkop.), kun laatu on hinnoitteluperuste	- Edellyttää perusteellista pohdintaa toimintatavasta - PMNK:n suositus	+++	0-2 v.
Mittaussuureet ja mittayksiköt	Ehjäkuorinen vs. osakuorinen tilavuus	- PMNK:n tulkinta ja suositus	+++	0-2 v.
Mittausmenetelmien valinta käytettävissä olevista menetelmistä	Menetelmän tarkoituksenmukainen valinta mm. mittaustarkkuuden suhteen	- PMNK:n suositus	+	0-2 v.